

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3198/2023. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.632.958/2022/3. számú végzése, valamint 51.Pkf.632.998/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Spronz Júlia ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.632.958/2022/3. számú végzése, valamint 51.Pkf.632.998/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. Budapest Főváros Kormányhivatala XIV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztálya 2020 februárjában szabályozta az indítványozó mint nevelőszülő és az alapügy kérelmezettjének (a továbbiakban: kérelmezett) 2012-ben született gyermeke közötti kapcsolattartást. Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya, mint másodfokú gyámhatóság 2020 októberében az elsőfokú határozatot megváltoztatta. A határozat értelmében az indítványozó jogosult volt a gyermekkel kapcsolatot tartani minden hónap páratlan szombati napján kapcsolattartást biztosító szakember jelenlétében és tanácsadása mellett. A felek a végleges határozat ellen közigazgatási pert indítottak, mely az elsőfokú végzések (a Pesti Központi Kerületi Bíróság 43.Pk.500.110/2022/7. számú végzése, valamint 43.Pk.500.060/2022/12. számú végzése) meghozatalakor még folyamatban volt. A gyámhatóság a 2022 februárjában az alaphatározatot az elmaradt kapcsolattartás pótlása körében kijavította.
- [3] 2022. január 22. napján, valamint 2022. március 5. napján az indítványozó megjelent a kapcsolattartási alkalomra a kapcsolatügyelet hivatalos helyiségében. A gyermeket – akit mindkét alkalommal a kérelmezett is elkísért és a kapcsolattartás ideje alatt jól látható helyen várakozott – a mediátor bekísérte a kijelölt helyiségbe, a gyermek azonban a kapcsolattartások ideje alatt elutasító volt, mind az indítványozó, mind a szakember kapcsolatfelvételi próbálkozásait elhárította. Végig a fal felé fordult, majd rövid idő elteltével kirohant a helyiségből és oda többet nem tért vissza. A kapcsolattartások pótlására nem került sor.
- [4] Ezeket az alkalmakat követően az indítványozó bírósághoz fordult, kérve a kapcsolattartás végrehajtását. Álláspontja szerint 2022. január 22. napján, valamint március 5. napján a kapcsolattartás érdemben nem valósult meg, aminek az oka az volt, hogy a kérelmezett a gyermeket mentálisan nem készítette fel.
- [5] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. április 26. napján meghozott 43.Pk.500.060/2022/12. számú végzésével, valamint 2022. május 5. napján kelt 43.Pk.500.110/2022/7. számú végzésével elrendelte az elmaradt folyamatos kapcsolattartások végrehajtását. A bíróság a végzései indokolásában arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmezett a gyermeket a kapcsolattartásokra nem készítette fel, és a kérelmezett felróható magatartása folytán hiúsultak meg az eljárások tárgyává tett kapcsolattartások, azok pótlására pedig nem vitatottan nem került sor.
- [6] A végzések ellen a kérelmezett fellebbezéseket nyújtott be. A Fővárosi Törvényszék 2022. július 5. napján meghozott 51.Pkf.632.958/2022/3. számú végzésével, illetve a 2022. július 7. napján meghozott 51.Pkf.632.998/2022/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzéseit megváltoztatta, és az indítványozó kérelmét elutasította. A bíróság a döntésekben rögzítette, hogy a kérelem alapjául szolgáló – Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya által meghozott BP/0506/379-2/2020. számú másodfokú, végleges – határozatot a Fővárosi Törvényszék a 2.K.701.418/2021/70. számú ítéletével megsemmisítette és Budapest Főváros Kormány-

hivatalát új eljárásra kötelezte. A Fővárosi Törvényszék ítéletének meghozatalára a nemperes eljárásban hozott elsőfokú végzés meghozatala után, de még a másodfokú elbírálás előtt került sor, ezt a másodfokú bíróság nem hagyhatta figyelmen kívül. A Fővárosi Törvényszék mindkét ügyben arra a következtetésre jutott, hogy egy *ex tunc* hatállyal megsemmisített határozat alapján az elmaradt folyamatos kapcsolattartás végrehajtása nem rendelhető el.

- [7] 1.2. Ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszát az indítványozó, amelyben a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.632.958/2022/3. számú végzése, valamint 51.Pkf.632.998/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Beadványában a XXVIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét állította az alábbiak szerint.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magán- és családi élet védelméhez való jogának, valamint kapcsolattartási jogának sérelmét állította amiatt, hogy a támadott döntések a fennálló, érvényesíteni próbált kapcsolattartási jogát alkotmányos indok nélkül vonták el. Meglátása szerint a bíróság tévesen értelmezte a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnt.) 22/A. §-át. E körben az Abtv. 26. § (1) bekezdésének megjelölése, valamint a hivatkozott jogszabályhely alaptörvény-ellenességének állítása nélkül kérte az Alkotmánybíróságot egy esetleges alkotmányos követelmény megállapítására.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme az indítvány szerint áll fent, mert a támadott döntések bár formai értelemben nem vonták el a bírósági eljárás kezdeményezésének lehetőségét, azonban azok tartalma a jogi igény érdemi elbírálásának mellőzéséhez vezetett, így a Fővárosi Törvényszék támadott döntései az indítványozó bírósági igényérvényesítésének lehetőségét megvonták.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó jogi képviselője a jogerős végzéseket 2022. augusztus 8. napján vette át, a beadványt pedig 2022. október 7. napján, határidőben nyújtotta be elektronikus úton.
- [12] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó, mint az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárások kérelmezője, jogosultnak és érintettnek is tekinthető.
- [13] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [14] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e)* pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] Az indítvány Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állító eleme tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjog vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének megjelölése önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [16] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjog tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint

pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmasak érdemi elbírálásra {lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság e körben arra is rámutat, hogy a Fővárosi Törvényszék végzésében egyértelmű indokát adta a kereset elutasításának, nevezetesen azt, hogy egy *ex tunc* hatállyal megsemmisített határozat nem képezheti a kapcsolattartás végrehajtásának alapját.

- [17] Az Alkotmánybíróság az indítványozó alkotmányos követelménnyel kapcsolatos kérelmével összefüggésben rögzíti továbbá, hogy az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie. Tekintettel arra, hogy az indítványozó a beadványában jogszabály alaptörvény-ellenességét nem állította, és jogszabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatát az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján sem tartotta indokoltnak az indítványban foglaltak alapján, alkotmányos követelmény alkalmazásának lehetősége jelen panaszeljáráshoz nem merült fel.
- [18] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [19] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt látta megvalósulni, hogy a támadott, eljárási kérdésben hozott döntések, bár formai értelemben nem vonták el a bírósági eljárás kezdeményezésének lehetőségét, azonban azok tartalma a jogi igény érdemi elbírálásának mellőzéséhez vezetett, így a Fővárosi Törvényszék támadott döntései az indítványozó bírósági igényérvényesítésének lehetőségét megvonták.
- [21] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.
- [22] Az indítványozó panaszával összefüggésben, miszerint a bíróság az eljárási kérdésben való döntésekkel a kérelmei érdemi elbírálását lehetetlenítette el, az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó olyan törvényességi, illetve jogszabály-értelmezési kérdést kifogásol, amelynek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [23] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró bíróság jogi álláspontját, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől.
- [24] A Fővárosi Törvényszék döntései szerint az elsőfokú bíróság tényszerűen rögzítette, hogy az indítványozó a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály BP/0506/379-2/2020. számú, 2020. október 21. napján kelt másodfokú végleges határozata alapján kérte a 2022. január 22. napi, valamint a 2022. március 5. napi folyamatos kapcsolattartások végrehajtásának elrendelését. A kérelem alapjául szolgáló határozatot azonban a Fővárosi Törvényszék a 2.K.701.418/2021/70. számú ítéletével megsemmisítette és Budapest Főváros Kormányhivatalát új eljárásra kötelezte. A támadott végzések szerint a másodfokú bíróság az indítványozónak a kapcsolattartásról rendelkező határozat végrehajtására irányuló kérelmét – amelyet konkrétan a megsemmisített másodfokú közigazgatási határozatra alapított – azért nem találta alaposnak, mert – a határozat megsemmisítése okán – a végrehajtás elrendelésének feltételei nem állnak fenn, figyelemmel arra, hogy

a Bpnt. 22/A. § (1) bekezdéséből következően csak létező határozat végrehajtását lehet elrendelni. A végrehajtás elrendelése fogalmilag kizárt egy olyan határozat alapján, amelyet a nemperes eljárás folyamatban léte alatt megsemmisítettek, az ilyen határozat ugyanis jogi értelemben nem létezik. A végrehajtás elrendelésére a kapcsolattartást szabályozó határozat megsemmisítését megelőzően jogerősen nem került sor, a megsemmisítését követően pedig már arra jogi lehetőség nincs (Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.632.958/2022/3. számú végzése, Indokolás [24]; valamint 51.Pkf.632.998/2022/3. számú végzése, Indokolás [22]). Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján kiemeli, hogy a Fővárosi Törvényszék a végzéseit a felek előadása, a felek között folyamatban lévő egyéb eljárások, valamint a vonatkozó jogszabályi rendelkezések figyelembe vételével, kimerítően részletes indokolás mellett hozta meg.

[25] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító eleme sem a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

[26] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2023. március 28.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2350/2022.

